

HÄÄLIKUST JUTUNI

Tähtede ja lugemise vastu hakka-
vad lapsed huvi tundma enamasti
5–7-aastaselt. Siis on oluline leida
lapsel eakohane ja huvitav materjal
lugemise alusoskuste arendamiseks.
„Häälikust jutuni“ kogumik ongi ter-
viklik materjal lugema õppimiseks ja
õpetamiseks.

Kogumiku alajaotused:

- häälik ja täht, häälimine, hääliku-
rühmad;
- sõna, foneemikuulmine ja -taju;
- sõnaruudud;
- lause;
- jutt, mälujutud.

Materjal on jaotatud erinevateks
etappideks, liikudes kergemalt raske-
male. Enne lugema hakkamist peab

laps omandama häälimisoskuse, s.t
et ta oskab häälikuid kuulata, suudab
sõna häälikuid järjekorras nimetada,
leiab häälikute arvu sõnas ja oskab
määrata hääliku asukoha ning lõpuks
viib hääliku vastavusse tähega.

Kui häälikute ja tähtede osa on lä-
bitud, jõutakse sõna juurde. Olulisel
kohal on nii sõnavara suurendamine
kui ka sõna tähenduse täpsustamine.
Töölehtedel on palju rühmitusüles-
andeid, mis aitavad kinnistada üld-
nimetuste tundmist.

Lausete ja jutukesteni jõudes on
tähtis loetud teksti sisu mõistmine.
Lausest aru saades areneb lapsel ka
väljendusoskus, rikastub sõna-
vara ja fantaasia. Kogumiku jutud on
lihtsad, haaravad ja lapsel kergesti
mõistetavad.

Mälujuttude osas on lapsel või-
malus valida erineva raskusastmega

tekstide vahel. Jutte saab kasutada ka
kuulamisülesannetena, kus rõhuase-
tus on tähelepanul ja mälu.

Lisaülesannetena on lapsel võima-
lus joonistada, värvida, mõistatada,
võrrelda ja jutustada.

Lapsevanemale ja õpetajale paku-
me abistavaid töövõtteid lapse lugema
õpetamiseks. Iga suurema alajaotuse
ees on selgitusi ja võtteid, mis aitavad
mitmekesistada antud teema läbimist.

Materjal on mõeldud kasutami-
seks kodus, lasteaias, eelkoolis ja
koolis õpiabi rühmades.

Usume, et tööraamat rõõmustab
lapsi, toetab lapsevanemat ja mitme-
kesistab pedagoogi töölauda.

KAI MÄSES, MERIKE VARANDI,
autorid

UUS!

LUGEMISMÄNGUD 1
(kordustrükk)
6 lauamängu karbis +
täring ja mängunupud

LÄHME ARVUMAALE

Väidetavalt on iga laps kaasasündi-
nud matemaatilise mõistmisega ja
matemaatikast huvitatud. „Lähme
Arvumaale“ kontseptsioon aitab lastel
rajada kindla emotsionaalse silla
koolis kasutatava formaalse mate-
maatilise keele ja igapäevaelu vahele.
Tähelepanu on matemaatilistel
põhioskustel nagu loendamine ja ar-
vutamine, struktureeritud arusaam
kõikidest arvude aspektidest 0 kuni
10 (hulgad, järjestus, geomeetrised
kujudid jne) ja numbrilise sümboli
tundmisel.

Kontseptsioon on Saksamaal aastatel
2003–2005 läbi viidud uurimis-
projekti tulemus. Eesmärk oli välja
selgitada, kas aju-uuringute, aren-
gupsühholoogia, koolieelse peda-
googika ja matemaatika didaktika
ühendamine emotsionaalseks ja loo-
vaks kontseptsiooniks omab märki-
misväärtust mõju õppimisele. Ja see
omab!

Lähme Arvumaale on loov ja
mänguline, sealjuures väga efektiiv-
ne ning motiveeriv, kuid siiski väga
elulähedane matemaatika õpetamise
kontseptsioon. See on loodud lapse
vaatenurgast nähtuna: kuidas lapsed
maailma näevad? Mis teadmiste-
le nad saavad oma maailma rajada?
Kuidas nad mõtlevad? Mida nad va-
javad ja mis neile meeldib?

Oma lõbusal teekonnal Arvumaale
kohtavad lapsed numbreid ühest
kümneni kui toredaid tegelasi, kes
motiveerivad neid tegelema mate-
maatiliste aspektide ja seoste leidmi-
suga. Lapsed kujundavad aiad, majad
ja tornid vastavalt arvule, rajades sel
moel Arvulinna. Palju on aktiivseid
mänge, muusikat ja jutte, tegutseb
Paharet ja abivalmis haldjas Meeles-
pea ning esineb palju muudki põne-
vat, mida lapsed armastavad.

Avatud kontseptsioonina ei ole Ar-
vumaa normatiivne programm, vaid
pakub motiveerivat ja struktureeri-
tud raamistikku. Nii lapsi kui õpetajaid
julgestatakse välja pakkuma oma
ideid ja sobivaid tegevusi. Õpetajad
saavad kontseptsiooni kergelt kohanda-
da vastavalt õpilaste vanusele ja in-
dividuaalsetele vajadustele.

Lähme Arvumaale kontsept-
sioon on leidnud Saksamaal laial-
dast kasutamist alates selle loomisest

2003. a. Igakülgne arusaam põhiar-
vudest annab sügavama ja kestva-
ma aluse koolis toime tulekuks. Li-
saks arenevad keeleoskus ja mitmed
„pehmed oskused“ nagu keskendu-
misvõime, taju, sotsiaalsed ja mo-
toorsed oskused, loovus ja musikaal-
sus. Hästi on näha, kuidas Arvumaa
kontseptsioon toetab õpetajaid nende
töös. Et matemaatika on universaalne
„keel“ ning kontseptsioon tõhus ja
paindlik, soovivadki autorid seda
kontseptsiooni Eestis jagada.

Käsiraamat „Lähme Arvumaale“
sisaldab juhendeid vahendite valmis-
tamiseks ja kontseptsiooni rakenda-
mise kavandamiseks ning näidisjutte
ja mängu tegevuste läbiviimiseks.
Antud käsiraamat on suureks toeks
õpetajale, kes on läbinud praktilise
koolituse.

Gerhard Friedrich – kontsept-
siooni looja

Barbara Shindelbauer – kontsept-
siooni levitaja, Koolieelse õpetamise
instituudi direktor

Viola de Galgóczy – muusikapeda-
goog, kontseptsiooni kaasautor

REELI TÄNAVSVUU,
Lähme Arvumaale
Eesti kontaktisik
reeli.tanavsuu@kadri.parnu.ee

TÄHELEPANELIK LAPS

Kogumiku „Tähelepanelik laps“ töö-
lehtede valik on lai erineva raskus-
astme poolest. Sestap sobivad need
lahendamiseks I ja II kooliastmele,
osaliselt aga ka eelkooliealistele las-
tele. Soovisime, et töölehed ärataksid
lapse huvi. Seepärast on need värvilised
ning sisaldavad palju põnevaid
tegelasi.

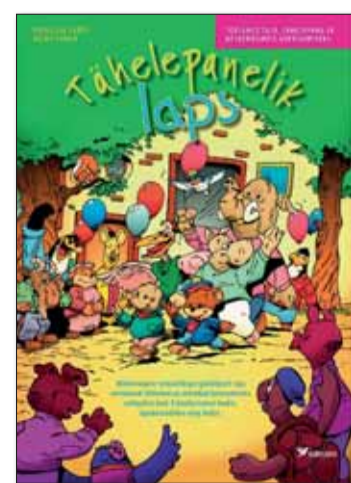
Eeskätt on kogumik mõeldud ka-
sutamiseks aga õpiabitundides. Meie
nägemuse kohaselt võiks igal õpiabi-
lapsel olla oma isiklik mapp, mis sei-
sab õpetaja käes ja millest õpetaja
läbi aastate lapsele töölehti täita an-
nab. Nii saab õpetaja ise vastavalt
lapse arengutasemele pakkuda lapsele
lahendamiseks üha keerukamaid
ülesandeid.

Mõned näited: tööleht, milles
laps peab loikama välja potikillid
ja nendest terve poti kokku sobi-
tama. Õpetajal on võimalus valida
selle ülesande raskusastet. Potikilde

võib kokku panna nii kontuurjoone-
te kohal (nii on lapsel lihtsam) kui
ka puhtal laual, näidispilti ainult
vaadates.

Või tööleht, kus on vaja ruudus-
tikku joonestada ruumiline K-täht.
Lihtsam variandis on ruudustiku
ette märgitud punktid, mis tuleks
ühendada. Lehe teisel poolel
aga ruudustik ilma punktideta. Jäl-
legi on õpetajal võimalus otsustada,
kas ta palub lapsel teha mõle-
mad pooled, alustades lihtsamast,
või valib lastest lähtuvalt, kes peaks
tegelema lihtsama, kes raskema
ülesande.

Mõned ülesanded sisaldavad en-
das lisaks põnevale tegelasele ka
mingit lugu, millega on lapsel liht-
sam suhestuda ning mis hoiab tema
huvi tööülesande täitmise juures.
Töölehti saab kasutada kahel erine-
val viisil. Kui on soov arendada au-
ditiivset tähelepanu, siis loeb õpetaja

teksti ise ette. Kui aga peaks eesmär-
giks olema visuaalne tähelepanu
tegelemine, saab laps ise töölehtede
teksti läbi töötada.

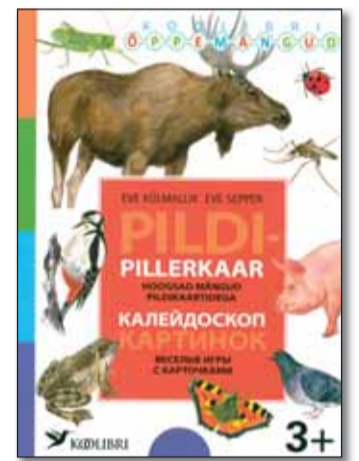
Enamiku töölehtede korraldused
on võimalikult lühikesed, sest pikad

tööjuhised võivad last ehmata, mis-
tõttu võib ta ennatlikult arvata,
et ei saa selle lahendamisele hakka-
ma. Pealegi, mida üldisem on tööju-
his, seda enam võimalusi on õpetajal
seda vastavalt vajadusele muuta.
Näiteks võib mõnda töölehte lahenda-
da nii kirjalikult kui suuliselt, ole-
valt, kuidas õpetaja seda vajaliku-
maks peab.

Et õpetajal oleks tundi lihtsam
ette valmistada on mapi sisekaanel
ära toodud ka ülesannete õiged
vastused.

Lisaks taju ja tähelepanu arenda-
misele on mõeldud ka mälu trenni-
misele ning käelisele tegevusele (näi-
teks kääridega välja löikumine ning
klepppiltide kleepimine).

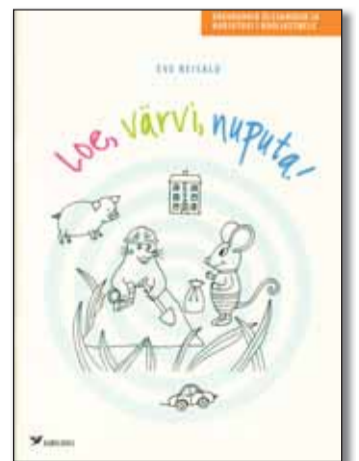
KAI ALIISA LÄÄTS,
HEIDY SIIRAK,
koostajad

Eve Külmaliik, Eve Sepper
KOOLIBRI ÕPPEMÄNGUD. PILDIPILLERKAAR

128 värvilist kaarti + juhend
Formaat: 10,5 x 14,5

Pildipillerkaar on mängukomplekt, kuhu kuulub 64
kaardipaari: 16 kodulooma, 16 metslooma, 16 lindu
ja 16 selgrootut. Juhend annab näpunäiteid 16 mängu
läbiviimiseks. Mängudes on ühendatud liikumine,
mäng ja õppimine. Mängud on mõeldud 6–16 mängi-
gijale, neid saab rakendada lasteaias, koolis ja kodus-
telgi pidudel. Ka sobivad kaardid ilmestama üldise-
mat õppegevust ja on abiks eesti keele õpetamisel.
Nendega saab mängida ka memorii.

Eve Reisalo
LOE, VÄRVI, NUPUTA!
Arendavaid ülesandeid ja harjutusi I kooliastmele

Materjal sisaldab ülesandeid, mille abil arenda-
takse tähelepanu- ja keskendumisvõimet, mälu,
taju, mõtlemist, funktsionaalset lugemisoskust
ning loovust. Vihik sobib hästi ka I kooliastme
ainetundides õpetuse diferentseerimiseks. Samuti
saab materjali kasutada tundides lisaülesannete-
na ja õppimise mitmekesistamiseks.